

HOLD ØJE MED HAVRERØDSOT

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Der er nu også synlige angreb i de første hvedemarker.

Der er som bekendt fundet angreb af havrerødsot i flere vinterbygmarker, og de første angreb i vinterbyg blev allerede set i efteråret. Se nærmere i [PlanteNyt nr. 1990, 2014](#).

De første tilfælde af angreb af havrerødsot i vinterhvede viser sig nu også. Nedenfor ses foto fra en mark på Lolland Falster, som indgik i registreringsnettet for bladlus i efteråret 2014. I alle marker i registreringsnettet blev der ved sprøjtning mod bladlus i efteråret efterladt et ubehandlet område. Der var ved sidste tælling i ubehandlet 100 procent planter med bladlus og 5 procent angrebne planter i marken på billedet, som blev sprøjtet een gang mod bladlus.

Billede 1. Sprøjtevindue i vinterhvede fotograferet 2. marts 2015. Det markerede område

indgår i

planteavlskonsulenternes registreringsnet for bladlus i efteråret og er ikke sprøjtet mod bladlus i efteråret. Marken omkring det markerede område er sprøjtet 1 gang mod bladlus den 24.

oktober

og er også sprøjtet 2 gange med mangan i efteråret mod kun 1 gang i det markerede område.

En test viste angreb af havrerødsot i de gule planter i det markerede område og ingen angreb i planter fra det grønne område. Foto: Erik Skov Nielsen, DL-Syd.

UDBYTTETAB VED ANGREB

I litteraturen er angivet forskellige udbyttetab pr. procent planter angrebet af havrerødsot. Variationen i tab skyldes bl.a. forskellige angrebstidspunkter i efteråret og forskellige vækstbetingelser i sæsonerne. Alle kilder er dog enige om, at vinterbyg er mest følsom for angreb efterfulgt af vinterhvede, triticale og til sidst rug, som er mindst følsom for angreb.

I vinterbyg er tabene ofte store, og der er rapporteret om udbyttetab i intervallet 60-100 procent pr. procent angrebne planter.

I hvede er rapporteret om udbyttetab i intervallet 15 - 80 procent pr. procent angrebne planter. I hvede ligner symptomerne på angreb af havrerødsot ved høst angreb af goldfodsyge nemlig lavere planter med korte, nødmodne og opretstående aks pga skrumpne kerner samt sekundære angreb af sortskimmelsvampe. En dansk undersøgelse i 2007 viste 45 procent udbyttetab på de angrebne planter.

I rug er ikke fundet præcise angivelser, men udbyttetabet vurderes at ligge omkring 15 procent pr. procent angrebne planter.

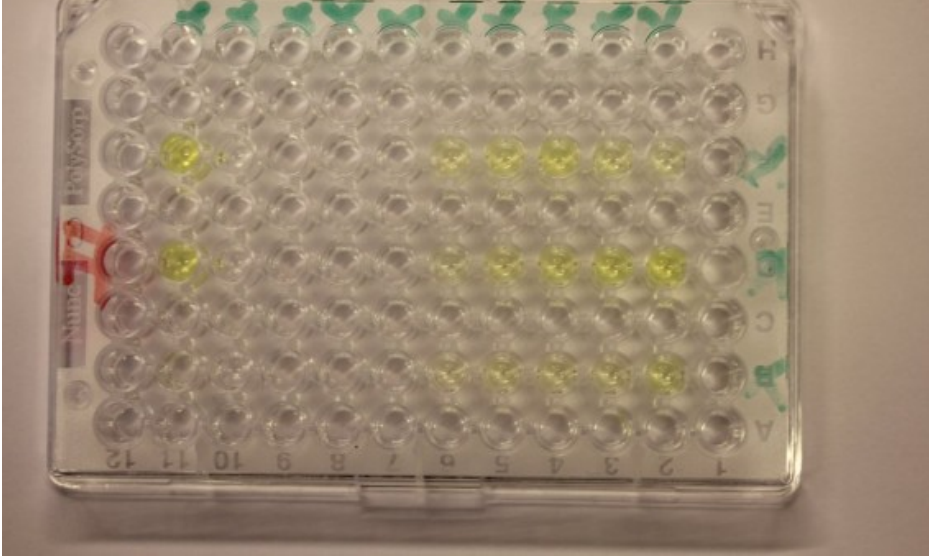
ELISATEST

Da virus ikke kan ses i et almindeligt mikroskop, skal der udføres en serologisk test af planter med mulige angreb. Saften presses ud af planterne, og der tilsættes antiserum. Ved angreb kommer der en gul farvereaktion, hvis planten/ planterne, hvor man har taget saften fra, er angrebet af havrerødsot. Prøver kan indsendes til test til SEGES via planteavlskonsulenten, og der beregnes et mindre beløb for analysen.

OMSÅNING?

Ved kraftige angreb af havrerødsot kan omsåning blive nødvendig. Forinden skal man selvfølgelig sikre sig, at ikke andre årsager som f.eks. manganmangel eller forsinket N-virkning er årsag til gulfarvningerne. Elisatesten angiver kun, om der er havrerødsot eller ej i de testede planter. Der kan være marker, der både er angrebet af havrerødsot og har f.eks. manganmangel.

Billede 2. Test for havrerødsot. Ved angreb kommer der en gul farvereaktion, hvis planten/planterne, hvor man har taget saften fra, er angrebet af havrerødsot. Hvis planten/planterne ikke er angrebet, er der ingen farvereaktion. Ved testen modtages altid positive og negative kontroller, og alle prøver testes for 3 typer af havrerødsot.